

Тема педагогічного досвіду:
Творчі прийоми педагогічної
техніки у процесі викладання
спецдисципліни

Земляк Юлія Вікторівна

Працюю у Бахмутському коледжі транспортної інфраструктури з 2002 р.

Педагогічний стаж роботи складає 18 років.

Викладач кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії», старший викладач.

У 2004 році закінчила Донецький інститут залізничного транспорту Української державної академії залізничного транспорту і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Організація перевезень і управління на транспорті» та здобула кваліфікацію інженер з організації перевезень і управління на залізничному транспорті.

Викладаю навчальні дисципліни:

«Організація пасажирських перевезень»,
«Залізничні станції та вузли».

*Скажіть мені і я забуду.
Покажіть мені і я запам'ятаю.
Дайте можливість обговорити і я зрозумію.
Дайте можливість навчити іншого і я досягну досконалості.*

Конфуцій

Творчі прийоми педагогічної техніки у процесі викладання спецдисципліни

сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності, спонукають до зростання творчої активності, реалізації творчого потенціалу особистості, яка здатна розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні проблеми, необхідні для успішного виконання професійних обов'язків.

*Педагогічний досвід як результат
практики є критерієм істини:
він або підтверджує, або відкидає
ті чи інші нововведення.
Цей досвід, як правило, результат
творчих пошуків педагогів,
у ньому зливаються воедино
творче, новаторське
і в той же час традиційне начала.*

Критерії та класифікація педагогічного досвіду

1. **Комплексний** — висвітлює педагогічні техніки і технології побудови навчально-виховного процесу, її змістову та процесуальну (методи, прийоми, форми навчання) основи.
2. **Рационалізаторський** — досвід розроблений на основі модернізації відомих форм, методів, прийомів педагогічної діяльності, що забезпечує підвищення якості навчання.
3. **Довготривалий** — функціонування досвіду більше 3 років.

Актуальність педагогічного досвіду полягає в тому, що використання новітніх педагогічних технологій навчання і практичній доцільності їх застосування для формування управлінських компетенцій майбутнього фахівця, дозволяє: полегшити процес засвоєння знань; аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу; навчитися формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити свою точку зору, аргументувати і дискутувати; моделювати різні соціальні ситуації і збагачувати власний соціальний досвід за рахунок включення в різні життєві ситуації; знаходити спільне рішення проблем, розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Наукова основа досвіду

Складність, багатомірність педагогічної практики і рівень розвитку теорії і методики професійної освіти дозволяє звертатися до різноманітних підходів, як до таких, що вже утвердилися, пройшли широку апробацію, так і до сучасних наукових підходів.

Фундаменталізаційний підхід передбачає орієнтацію навчального процесу на фундаментальні знання, цінності та універсальні способи діяльності.

Системний підхід – це загальнонауковий метод аналізу всіх чинників, що впливають на досліджуване педагогічне явище, які необхідно враховувати перед прийняттям того або іншого рішення.

Синергетичний підхід дозволяє виявити компоненти і функціональні зв'язки педагогічних систем, процесів та проаналізувати здатність учасників освітнього процесу до самоорганізації, активного творчого конструювання своєї багатоваріантної діяльності.

Інтегративний підхід забезпечує реалізацію в навчально-виховному процесі принципів інтегральності знань.

Мета досвіду:

- розвивати інтелектуальні та творчі особисті студентів з урахуванням їх інтересів, мотивів, системи цінностей;
- залучати студентів до систематичної пошукової та експериментальної роботи;
- навчити студентів формулювати, розробляти нові ідеї, проводити дослідження на відповідному рівні;
- виховувати компетентну та креативну особистість, яка має здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.

Форми узагальнення досвіду

Розроблений цикл занять з урахуванням дистанційної форми навчання.

Розроблені та впроваджені відео-заняття (з презентаціями та поясненнями матеріалу).

Впроваджені та розроблені інтерактивні аркуші, листи, плакати на заняттях з дисципліни «Організація пасажирських перевезень».

Розроблені навчальні посібники для розв'язування спеціалізованих завдань та прикладних проблем.

Розроблені та впровадженні тестові завдання у вигляді Google Форми.

Використовувались хмарних технології під час дистанційного навчання та після нього.

Розроблені та впровадженні інтерактивні дошки з додаванням лекцій, зображень, аудіо, відео, нотаток, посилань тощо.

Розроблений роздатковий матеріал для проведення практичних занять, лекцій, вирішення типових спеціалізованих задач.

Розроблені та впровадженні презентації до основних циклів занять за допомогою *PowerPoint*.

Зміст досвіду роботи

Проголошений в освітньому просторі України принцип варіантності освіти дає змогу будувати навчальний процес на досконаліших стратегіях і технологіях. Я хочу привести деякі педагогічні технології, які я використовую при викладанні спецдисциплін, із застосуванням яких, відбувається саморозвиток особистості, забезпечується успішна діяльність викладача.

Інтерактивне навчання – це навчання діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаємо порозуміння, спільного розв’язання навчальних задач, розвитку особистісних якостей студентів.

Особистісно орієнтоване навчання – спосіб організації навчання, у процесі якого забезпечується всілякий облік можливостей і здібностей студентів, створюються необхідні умови для розвитку їх індивідуальних здібностей.

Мережеві технології - призначені для телекомунікаційного спілкування студента із викладачем.

Ігрові технології навчання – це така організація навчального процесу, під час якої навчання здійснюється в процесі включення студентів до навчальної гри (ігрове моделювання явищ, «переживання» ситуації).

Теорія проблемного навчання базується на організації навчального процесу, яка передбачає створення проблемної ситуації та активну самостійну діяльність студентів у її розв'язанні, що веде до ґрунтовного засвоєння й закріплення наукових положень, розвиває творче мислення, здатність до самостійної діяльності.

Інформаційно-комунікаційні технології. На практиці технології використовуються в трьох варіантах:

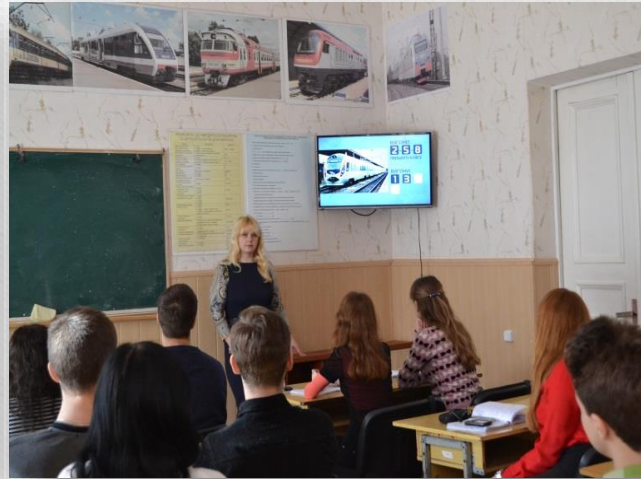
- «*проникаюча*» (застосовується у процесі вивчення певних тем, розділів для розв'язання конкретних завдань);
- «*основна*» (визначальна, особливо у складі технологій програмованої та дистанційної форм навчання тощо);
- *монотехнологія* (увесь процес навчання й управління, зокрема і всі види діагностики та моніторинг, ґрунтується на використанні комп'ютера).

Технології групового способу навчання. До групових технологій належать: комбіновані заняття, лекційно-семінарська система, дидактичні ігри, бригадно- практичний метод тощо.

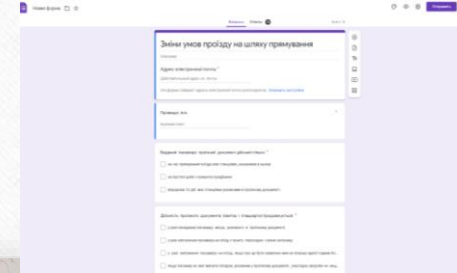
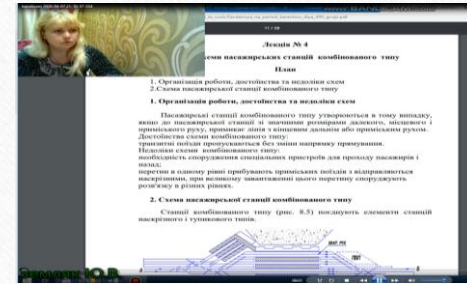
Для формування творчої активності майбутнього спеціаліста техніка – організатора перевезень на залізничному транспорті, розвитку його професійно-пізнавальних потреб та інтересів, великого значення набувають активні форми, методи і технології навчання, які дозволяють підвищити інтерес до вивчення спецдисципліни, активізувати пізнавальну діяльність студентів, сприяють формуванню наукового світогляду.

Нині розроблено багато форм та методів проведення занять, які можна застосовувати для засвоєння нового матеріалу і для перевірки знань. Розглянемо лише ті з них, які, на мою думку, відповідають навчальній меті підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, які зможуть застосувати викладачі для розвитку технічної творчості.

- метод формування мотиваційного компоненту;
- метод активного навчання;
- метод проєктів;
- інтерактивні презентації;
- тестові завдання;
- метод випереджаючого домашнього завдання;
- ситуаційні завдання;
- використання інфографіки;
- метод індивідуальної і групової роботи;
- використання ІКТ.

Результативність впровадження досвіду

Запропонований досвід дає змогу студентам не тільки усвідомити аспекти їх професійної діяльності, а й формувати в них почуття професійної відповідальності за наслідки своїх дій. Впровадження досвіду на заняттях з дисципліни «Організація пасажирських перевезень», сприяє підвищенню, умінь та навичок студентів, дає ефективність і стабільність результатів заняття за менших затрат часу і зусиль.

Підведені результати контрольних зрізів з дисципліни у вигляді ККР, які показали підвищення рівня знань, дали сталу ефективність і стабільність результатів.

За час впровадження досвіду сформовано рівень основних компетенцій студентів необхідних для успішного виконання професійних обов'язків з навчальної дисципліни «Організація пасажирських перевезень».

Пропонований досвід може стати у нагоді викладачам, які виконують підготовку фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані завдання та прикладні проблеми, необхідні для успішного виконання професійних обов'язків.

